

DRUGS: YOUTH AND PHYSICAL, MENTAL, SOCIAL PROBLEMS

Adhikari K.L.

National Institute of Social Development, Sri Lanka

ABSTRACT

This study explores the physical, mental, and social challenges faced by youth as a result of drug addiction, focusing on individuals receiving care at the Centre for Rehabilitation and Treatment of Drug Addicts in the Avissawella Puwakkpitiya region of Sri Lanka. The research specifically targeted 44 male clients, aged 18 to 24, who were undergoing residential rehabilitation. Employing a qualitative, post-objectivist research approach, data were gathered through targeted interviews and free-ranging discussions, enabling a comprehensive understanding of the issue. The findings reveal that drug addiction significantly affects the physical health, mental well-being, and social functioning of young individuals. Physically, drug dependency leads to deteriorated health, reduced energy levels, and increased vulnerability to chronic illnesses. Mentally, addiction contributes to depression, anxiety, and diminished cognitive abilities, hindering personal and professional development. Socially, these individuals face stigma, isolation, and disrupted relationships, exacerbating their marginalization within their communities. On a broader scale, the study highlights the detrimental impact of youth drug addiction on Sri Lanka's labor force, particularly as it pertains to the economic contributions of young individuals, who are key drivers of societal progress. This erosion of the youth's potential has cascading effects on economic stability and social cohesion, emphasizing the urgent need for effective intervention strategies. This article underscores the interconnectedness of the physical, psychological, and social dimensions of drug addiction among youth and calls for a multidimensional approach to rehabilitation, prevention, and societal reintegration. The findings contribute to the global discourse on youth drug addiction and provide a foundation for targeted policy development and community-based interventions.

KEYWORDS: Youth community, drugs, addiction, physical, psychological and social problems.

හැඳින්වීම

ශරීර ලාංකේය සමාජය තුළ මෙන්ම බොහෝ රටවල ද වර්තමානය වනවිට විෂ මත්ද්රව්ය සහ භාවිතය සුලභව සිදුවේ. නාගරීකරණ හා ගෝලීයකරණ ජර්‍යවණනා හමුවේ මෙම තත්ත්වය වර්තමානයේ තවදුරටත් ව්යාප්ත වෙමින් පවතී. නාගරික මෙන්ම ග්රාමීය ජර්‍යවණනා මත්ද්රව්ය සඳහා පවතින ඇබ්බැහිතේ ක්රීමානුකූල වර්ධනයක් නූතනය තුළ දැකිය හැකිය. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ රටක අනාගතයෙහි උරුමකරුවන් වන තරුණ ජර්‍යවණනා මත්ද්රව්යයෙහි සෘජු ගොදුරක් බවට පත්වීමය. වාර්ෂිකව මත්ද්රව්ය භාවිත කරන්නන් ජර්‍යවණනා මත වර්ධනය අතර එහි අනිසි ජර්‍යවණනා ද වර්ධනය වෙමින් පවතී. මෙමගින් පුද්ගල ජීවිතයේ සියලුම පැතිකඩ වලට හානි පමුණුවන අතරම අවසාන වශයෙන් සමස්ත සමාජයේ ජර්‍යවණනා සහ දෘෂ්ටිකෝණයට ද සහනාත්මක බලපෑම් එල්ල කරයි. මේ නිසා මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිත සමකාලීන සමාජ සන්දර්භයන් හි සමාජ ජර්‍යවණනා (Social Problem) වශයෙන් නිර්වචනය කර ඇත. ඒ තුළ ක්ෂුද්ර ල මට්ටමෙන් මෙන්ම සමාජය තුළ සාර්ව මට්ටමෙන් ද විසඳුම් සෙවිය යුතු ගැටලුවක් ලෙස මේ තත්ත්වය තවදුරටත් අර්ථකථනය කර දැක්විය හැකිය.

ශරීර ලාංකාව තුළ වර්තමානය වනවිට පවා මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිත වැළැක්වීමේ අරමුණින් බොහෝ ක්රීර්යාමාර්ග ගෙන ඇත. බන්ධනාගාරගත කිරීම්, ඇබ්බැහිවුවන් ජර්‍යවණනා මාර්ග ක්රීර්යාමාර්ග ලක් කිරීම, උපදේශන සේවා සැපයීම මෙන්ම පුනරුත්ථාපනය මේ අතර දැක්විය හැකිය.

මෙලෙස රාජ්ය මට්ටමෙන් මෙන්ම රාජ්ය නොවන මට්ටමෙන් බොහෝ ක්රීර්යාමාර්ග ගෙන ඇතත් වර්තමානය වනවිටත් මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිතාව දැකගත හැකිය. එහිලා පවතින ක්රතමවේදයන්ගේ යම් වෙනසක් ඇති විය යුතු බව පැහැදිලි වේ.

එසේම මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිතාව පාලනය කිරීමෙහිලා විවිධ වෘත්තිකයින්ගේ වෘත්තීය දැනුම හා වෘත්තීය මැදිහත්කරණය අවශ්ය වේ. සමාජ සේවා නිලධාරීන්, පුනරුත්ථාපන නිලධාරීන්, ජර්‍යවණනා විශෝධන නිලධාරීන්, බන්ධනාගාර නිලධාරීන්, සංවර්ධන නිලධාරීන්, වෛද්ය පවරුන් මෙන්ම උපදේශන නිලධාරීන් ද මේ අතර වේ. ඔවුන්ගේ වෘත්තීය කාර්යභාරය එකිනෙකට වෙනස් වන අතරම, ඔවුන් වෘත්තීය සීමාව තුළ මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිතාව වැළැක්වීමෙහිලා ක්රීර්යාමාර්ග

තරුණවියේදී ඇති වන වෘත්තීය ගැටලු, ගෘහස්ථ භීසනය, අනිසි ඇබ්බැහිවීම්, දුප්පත්කම, ළමා අපරාධ සහ මාර්ග අනතුරු වැනි සමාජ ගැටලු ගණනාවක් වර්තමාන ලෝකයේ දැකගත හැකි අතර ඒ සියල්ලම පුද්ගලයන්ට හා සමාජවලට අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇතිකරනු ලබයි. මෑත කාලීන ලෝකයේ විශාලතම ගැටලුව බවට පත්ව ඇත්තේ මිනිසුන් මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවීමයි. මත්ද්රව්ය භාවිතයේ යෙදෙන බොහෝ පුද්ගලයින් පවසන්නේ මත්ද්රව්ය භාවිතය පෞද්ගලික දෙයක් බවත් ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික හැසිරීම්වලින් තමන්ට පමණක් හානියක් වන බවත් අත්අයට එසේ නොවන බවත්ය (Dissabandara, 2000).

කෙසේවෙතත් මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවුවන් එය නිර්වචනය කරන ආකාරය තරම්ම එය සරල නොවන බව සියලුදෙනාම දන්නා කරුණකි. මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවීම මත්ද්රව්ය භාවිත කරන පුද්ගලයන්ට පමණක් නොව ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයන්ට සමාජයට හා මුලු රටටම බලපාන බහු මුහුණුවරකින් යුතුව පැතිරුණු සමාජ ගැටලුවකි. මත්ද්රව්ය සමස්ත ලෝකයේ මිනිස් වර්ගයට හානි කරවන්නේ එහි ඇබ්බැහිවීමේ ස්වභාවය මත නොවේ. ඒ සඳහා ගොදුරුවන්නේ රටේ අනාගතය භාර ගැනීමට සිටින්නාවූ තරුණයන් වන බැවිනි (Brill, 1996).

පර්යේෂණ ගැටලුව

මත්ද්රණවියට භාවිතය හේතුවෙන් තරුණයින් මුහුණ පාන කායික, මානසික හා සමාජීය ගැටළු මොනවාද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව වේ.

මත්ද්ර වියප ඇබ්බැහිතාව පිළිබඳ ගැටලුව දිනෙන් දින ඉහළ යමින් පවතින ගැටලුවක් වන අතර ඔස්සේ ඇබ්බැහිතාව සහිත පුද්ගලයන් සෞඛ්ය හා සමාජ ගැටලු වට ගොදුරුවීමේ අවදානමට මුහුණ පා සිටිය s (Jackson, 2013). ඇස්තමේන්තුගත දත්ත වාර්තාවලට අනුව ජනගහනයෙන් මිලියන 155 ත් 250 ත් (වයස 15ත් 64ත්) අතර ජර මාණයක් පසුගිය වසර තුළ නිත්යවනුකූල නොවන මත්ද්රවයක භාවිත කර ඇත. ලෝක මත්ද්ර වියම වාර්තාවට අනුව මත්ද්රනවය භාවිත කරන පුද්ගලයන් 06 ගෙන් එක් අයෙකු මත්ද්ර වියම භාවිත අක්රමිකවෙන්(SUD - Substance Use Disorder) පෙළෙන අතර, ඒ සඳහා ජරනිකාර ද ලබාගනී (World drugs report, 1990).

මෙම පර්යේෂණය මගින් මත්ද්රවිය ඇබ්බැහිතාවට ලක්ව සිටින තරුණයින් මුහුණපාන ගැටලු මොනවාද යන්න සොයාබැලීම අපේක්ෂිත විය. එහිදී මූලික වශයෙන් මත්ද්රවය භාවිතය පදනම් කරගනිමින් තරුණයින් මුහුණපාන කායික, මානසික හා සමාජීය ගැටලු පිළිබඳ සොයා බැලීම.

සාහිත්යය විමර්ශනය

වර්තමානයේ මත්ද්රවයක ගැටලුව දේශීය වශයෙන් පමණක් නොව විදේශීය වශයෙන් ද මහත් වියනසනයක් ගෙනදෙන සමාජ ගැටලුවක් බවට පත් වී තිබේ. මෙම ගැටලුව බාල, තරුණ, මහලු වයස් හේදයකින් තොරව පුද්ගලයන් කෙරෙහි ජර බල බලපෑමක් ඇතිකරයි. වර්තමාන තරුණයින් හා නව යොවුන්වියේ පුද්ගලයින් මත්ද්රබවය බ දුර්භාවිතය වැනි සමාජ අපගාමී ක්රිතයාවන්වල නිරත වීම රටක ඉදිරි අනාගතය පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාවයක් මතුවීමට ජරධාන හේතුවක් ලෙස දැක්විමැකිය.

තරුණවිය

පුද්ගලයා ජීවිත කාලය තුළ පසුකරන අවධි අතර තරුණවිය සුවිශේෂී කාණ්ඩයකි. තරුණවිය පිළිබඳ විවිධ නිර්වචන ඉදිරිපත් වී ඇත. ලෝක සෞඛ්ය ඩ සංවිධානයට අනුව වයස අවුරුදු 15 - 24 ත් අතර වයස් කාණ්ඩය තරුණයින් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. ඇමරිකා එක්සත් සංවිධානය, ලෝක කම්කරු සංවිධානය සහ යුනිස්ස්ඵ වැනි සංවිධාන විසින් නවයොවුන් විය සහ තරුණ විය සම්බන්ධයෙන් විවිධ නිර්වචන ඉදිරිපත් කොට ඇත. ලෝක සෞඛ්ය සංවිධානයේ නිර්වචනයට අනුව තරුණයින් ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ වයස අවුරුදු 15 - 24 ත් වයස් කාණ්ඩයන්ට අයත් පුද්ගලයින් වන අතර නවයොවුන්වියේ පුද්ගලයින් ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ වයස අවුරුදු 10 - 19 ත් අතර වයස් සීමාවන්ට අයත් පුද්ගලයින් වේ (world Helth organization, 2020). එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට අනුව තරුණයින් යනු අවුරුදු 15 - 24 ත් අතර පුද්ගලයින්ය. ශ්රී ලා ජාතික මානව සංවර්ධන වාර්තාවට අනුව වයස අවුරුදු 15 - 29 අතර වයස් කාණ්ඩය තරුණයන් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. UNDESA ට අනුව යෞවන වයස යනු පුද්ගලයෙකු දරුවෙකුගේ සිට වැඩිහිටියෙකු දක්වා පරිවර්තනය වන කාල පරාසයයි. මෙම කාල වකවානුව තුළ

ඔවුන් වෙගවත් මානසික හා භෞතික සංවර්ධනයක් ඇති කරගන්නා අතර මෙය රටකින් රටකට වෙනස්වන අතර ඔවුන්ගේ භූමිකාව අනුව ද වෙනස්වේ.

මත්ද්රව්යභාවිතය

පුද්ගලයෙකුගේ මානසික , ශාරීරික හෝ ජෛව රසායනික තත්ත්වය වෙනස් කළහැකි ඕනෑම ද්රව්යයක් මත්ද්රව්යයක් ලෙස දැක්වේ (ලෝක සෞඛ්ය සංවිධානය, 2016). මත්ද්රව්යය දුර්භාවිතය හේතුවෙන් මත්ද්රව්යවලට හුරුවීමට ඒ මත යැපෙන්නට පටන් ගැනීමත් සිදුවේ. මෙම තත්ත්වය මත්ද්රව්යසවලට ඇබ්බැහිවීම ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. නිතර මත්ද්රව්යලයක් භාවිත කිරීම නිසා ක්රදමකිරීමයෙන් භාවිත කරන ජ්රදමාණය වැඩිකිරීමට භාවිත කරන්නට සිදුවේ. මෙම තත්ත්වය මත්ද්රව්යරයට හුරුවීමයි. මත්ද්රව්යර භාවිත කරන පුද්ගලයකු ශාරීරිකව හෝ මානසිකව හෝ ඒ දෙආකාරයෙන්ම හෝ ඇබ්බැහියට පත්වේ.

මත්ද්රව්යවල වර්ගීකරණය කළහැකි ජ්රනධානආකාර කිහිපයක් ඇත.

- (A) On the basis of the type of manufacture - - නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය අනුව
- (B) On the basis of the U.N. Convention - - එක්සත්ජාතීන්ගේ සම්මුතීන් අනුව
- (C) On the basis of psycho-active effects - මනෝ-ක්රීතයාකාරී බලපෑම අනුව

මෙම මත්ද්රව්ය ස්වභාවිකආකාරී හෝ අර්ධ කෘතිම ලෙස පවතී. මත්ද්රව්ය ජ්රරධාන වශයෙන් කොටස් 02 කි. එනම්,

- 01. නීත්‍යවනුකූල මත්ද්රව්ය
- 02. නීත්‍යවනුකූල නොවන මත්ද්රව්ය

නීත්‍යවනුකූල මත්ද්රව්යර ලෙස මත්පැනිහැරට සහ දුම්කොළ භාවිතා කරන අතර නීත්‍ය නුකූල නොවන මත්ද්රව්යර ලෙස ශක්තිය, එක්ස්ටසි, කොකේන්, එල් එස් ඩී භාවිතා කරනු ලබයි (Espejo, 2002). මෙම මත්ද්රව්ය, ජ්රධාන කාණ්ඩ හතරකට බෙදිය හැකිය.

වගුව 1
මත්ද්රව්ය වර්ගීකරණය

උත්තේජක	මාදක (මයිශොයිඩ්ස්)	අවපීඩක	භ්රාඩන්තකාරක
කොකේන්	හෙරොයින්	මද්යයසාර	LSD
ඇම්ෆෙටමයින්	මෝෆින්	බාබ්වුරේටස්	මැස්කලයින්පයට්
මෙතැම්ෆිටමයින්	අබිං	බෙන්සොඩයිසීෆීෆීෆී ගැමා	එක්ස්ටසි
නිකොටීන් කැලේන්	ඩෙමරෝල්	හයිඩ්රොෆීක්සිඩ්ෆීෆීෆී රයිෆිනෝල්	මෂ්රූම්ස්

මූලාශ්රය - (කරුණානායක 2012: පි.2-27)

මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවීම

පුද්ගලයාටත් සමස්ත සමාජයටත් අහිතකර ලෙස බලපාන එමෙන්ම වැළැක්වීම, පාලනය කිරීමට ජාතික වශයෙන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් විවිධ ක්‍රියා මාර්ග ගනු ලබන අතර ජර්මනියේ ලෙස මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිවීම (Drugs Addiction) හඳුනා ගත හැකිය. මත්ද්රව්ය පභාවිතය (Drugs Use) යොමුවීමේ දීර්ඝකාලීන ජර්මනියේ ක්‍රියා මාර්ග හඳුනා ගත හැකි “මත්ද්රව්ය ඇබ්බැහිවීම” යනු කුමක්ද යන්න සොයන විට ඇබ්බැහිකාරීත්වය (Addiction) අවබෝධය වැදගත්ය. Addiction යන ඉංග්‍රීසි වචනය ඇඩිසරේ (Addicere) නම් ලතින් වචනයෙන් බිහිවූවකි. යම් පුද්ගලයෙකු යම් දෙයකට පවත්වා ගෙනයන බැඳීම පෙන්වීමට මෙම වචනය භාවිතා කෙරේ. යමක් කිරීමට හෝ ලබාගැනීමට ඇති අවශ්යතාවය එසේත් නැතිනම් යමක් සඳහා ඇත s දැඩි කැමැත්ත ඇබ්බැහිවීම Addiction ලෙස ක්‍රියා මාර්ග හඳුනා ගත හැකි (www.dictionary.cambridge.org/dictionary english addition).

ඇබ්බැහිවීම,

යම් වර්ගයක තම පාලනය තුළින් ඔබ්බට යෑම එසේ නැතහොත් යම් වර්ගයක දිගින් දිගටම පාලනයකින් තොරව සිදුකිරීම වේ. එහිදී මත්ද්රව්ය භාවිතා කරන්නා තුළ පවතින ශාරීරික වෙනස දිගු කාලීනව පවත්වාගෙන යාම නිසා පුද්ගලයා ඇබ්බැහිවූවකු බවට පත්වේ (කරුණානායක, 2021).

මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහි වීම පිළිබඳ ජාතික ආයතනයට අනුකූලව මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවීම නිදන්ගත නැවත ඇතිවන රෝගයක් ලෙස සංලක්ෂිත වේ (මත්ද්රව්ය භාවිතය පිළිබඳ ජාතික ආයතනය, 2018). මත්ද්රව්යයේ අතිශය භාවිතය පිළිබඳ ජාතික ආයතනය ළමුන් මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහිවීමට හේතුව පැහැදිලි කරයි. ළමුන් හේතු කිහිපයක් නිසා මත්ද්රව්ය ලබාගනී. එනම්, කුතුහලය සහ සමාජ පීඩනය එහිදී ප්‍රධාන වේ (මත්ද්රව්ය විශ්ලේෂණය පිළිබඳ ජාතික ආයතනය, 2018).

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන විට බොහෝමයක් වයස අවුරුදු 14 - 19 අතර නව යොවුන්වියේ ළමුන් මත්ද්රව්ය වලට ඇබ්බැහි වී සිටිති. ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර සංවිධාන ලේඛනවලට අනුව 2009, මත්ද්රව්යය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සිරකරුවන් බොහෝය. මෙම අධ්යයනය තුළදී මත්ද්රව්ය භාවිතය සහ තරුණවිය පිළිබඳ පුළුල් විශ්ලේෂණයක් කරනු ලබයි.

ඉන් වැඩිපුරම බලපෑම් එල්ලවන්නේ අනාගත පරම්පරාවයි. ලොව නත් දෙසින් පැමිණෙන වාර්තාවලින් පැහැදිලි වන්නේ මත්ද්රව්ය ර කෙතරම් වියනවසනකාරී ලෙස සමාජයට තර්ජනයක් වී ඇත්තේ ද යන්නයි. තරුණ තරුණියන් මත්ද්රව්ය වලට ඇදී යාමට හේතුවන මූලික කාරණා 05 ක් ජගත් සෞඛ්ය සංවිධානය ගෙන හැර දක්වා ඇත. ඒ තුළ

- තමන් වැඩිහිටියන් බව පෙන්වීමට හා තමන්ටම තීරණ ගැනීමට හැකිබව පෙන්වීමට මත්ද්රව්ය උපකාර වෙතැයි යන හැඟීම තම සමීපතමයන් සමඟ එකට පැහී කටයුතු කිරීමට ඇති වුවමනාව.

- ජීවිතය සැහැල්ලුවෙන් ගත කරන්න හා සතුටක් ලැබීමට මන්දිරමවිය ප්‍රජාකාරී වෙනැයි යන හැඟීම.
- අවදානම් සහිත දේවල් කිරීමට හා කැරලිකාර ස්වභාවයක් පෙන්වීමට ඇති කැමැත්ත.
- කුතුහලය සන්සිදුවා ගැනීමට තිබෙන ආශාව

ජීවිතය විනාශ කරන මේ මගෙහි යාමට තරුණයෙකු නැඹුරුවීමට තිබෙන ඉඩකඩ වැඩිවීමට මන්දිර විය ලබා ගැනීමට තිබෙන හැකියාව මෙන්ම ඔහුගේ ආශ්‍රිතයන් ද සාක්ෂි වේ (SLANA News Letter, January to March 2015, Vol. 29).

කර්මවේදය

මෙම පර්යේෂණ දිය ත් කි රීමට අදාළ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී. පර්යේෂණයේ දර්ශනය (philosophy) වශයෙන් දත්ත මත පදනම්ව යමක් පැහැදිලි කිරීම හෙවත් යථානුකූලවාදය භාවිත කරන ලදී (positivism). එනම් පර්යේෂණයේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේදී උපකල්පනය කරනු ලබන තොරතුරු වල බහුවිධ සාධකහඳුනා ගත හැකි නිසාවෙන් මෙම යථානුකූලවාදී දාර්ශනික පසුබිම උපයුක්ත කර ගන්නා ලදී. තවද දත්තදායකයින්ගේ මතුපිට පෙනෙන වර්ගාවන්ට වඩා ගැඹුරු යථාර්ථයක් අධ්‍යයනය කළ මතු කර ගත හැකි හෙයින් පශ්චාත් ජරනත්යාදික මූලවාදය භාවිත කරන ලදී. පර්යේෂණයේ දර්ශනය අර්ථකථනවාදී (interpretative) දෘෂ්ටියකින් හඳුනා ගත හැකි අතර ක්‍රමවේදාත්මක තත්ත්වය වන්නේ ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය (qualitative research method) යි. මේ සඳහා පර්යේෂණ විධි ක්‍රමය ලෙස සිද්ධි අධ්‍යයනය කරන මූලික වේදය භාවිත කරමින් දත්තදායකයින්ගේ තොරතුරු ඒකරාශී කරන ලදී.

අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රය ලෙස තෝරා ගන්නා ලද්දේ මත්ලෝලීන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ හා ජර්නලිකාර කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයකි. ම ආයතනය බස්නාහිර පළාතේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයට අයත් උතුරු අම්බලන්වත්තුවක්පිටිය, අවිස්සාවේල්ල ජර්නලේශයේ පිහිටා තිබේ. මෙය සමාජසේවා දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ කාර්යාත්මක වන පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයකි.

පර්යේෂණ නියැදිය හා නියැදිකරණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගත් ආයතනයේ විවිධ වයස් මට්ටම්වලට අයත් පිරිස් නේවාසිකව පුනරුත්ථාපනය වේ. 2021 වසරේ වාර්ෂිකව නේවාසිකව පුනරුත්ථාපනය සඳහා යොමු වූ සේවාලාභීන් ඔවුන්ගේ වයස් මට්ටම අනුව පහත පරිදි වර්ගීකරණය කර දැක්විය හැකිය.

වගුව 2

සේවලාභීන්ගේ වයස් වියාච්ඡතිය

අනුඅංකය	වයස් මට්ටම	පිරිමාණය
01	අවුරුදු 18 - අවුරුදු 25	44
02	අවුරුදු 26 - අවුරුදු 35	20
03	අවුරුදු 36 - අවුරුදු 40	12
	එකතුව	76

මූලාශ්‍ර (ක්ෂේත්‍ර දත්ත ඇසුරින්, 2022).

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා නේවාසිකව පුනරුත්ථාපනය වන වයස අවුරුදු 18 - 24 ක් අතර තරුණවියේ පසුවන සේවලාභීන් 44 ක් අධ්‍යයන නියැදිය වශයෙන් තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ සඳහා ප්රණධාන හේතුව වූයේ මෙම අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රය තුළ සුළභව දැකගත හැකි කණ්ඩායම වන්නේ තරුණ ප්රජාවයි. එසේම ඔවුන්ට වෛශ්‍ර ම බලකායට එකතු වීමට සිටින පිරිස වන අතර සමාජයට වඩාත් බලපෑම් කළ හැකි කණ්ඩායමක් ද වේ. ඔවුන්ගේ වැනි තත්ත්වයකට පත්වීම සමස්ත සමාජයට විශාල හානියක් ඇති කිරීමට හේතු වේ. සංඛ්‍යානමය දත්ත ඇසුරින් සලකා බැලීමේදී පැහැදිලි වන්නේ ද තරුණ ප්රකජාව වැඩි වශයෙන් මත්ද්ර වීස සඳහා ඇබ්බැහි වී ඇති බවය (අන්තරයාකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය, 2019: 9-10). මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගත් නියැදියට අයත් සියලුදෙනාම පිරිමි සේවලාභීන් වේ. නිවහනේ නේවාසිකව පුනරුත්ථාපනය වන්නේ පිරිමි සේවලාභීන් පමණි. එසේම කාන්තාවන්ට සාපේක්ෂව පිරිමි පුද්ගලයින් මත්ද්රතවයන සඳහා ඇබ්බැහිවීමේ ප්රිවණතාව වැඩිය. ඒ බව අන්තරයාකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය මගින් 2019 වර්ෂයේ සිදුකරන ලද මත්ද්රවයන භාවිතයේ වියාමඡතිය පිළිබඳ ජාතික සමීක්ෂණයේ පහත අධ්‍යයනය දත්ත මගින් පැහැදිලිව.

ප්ර ජා විද්යාඡත්මක තොරතුරු

වගුව 3

අධ්‍යයනය නියැදියේ වයස් වියා ඡතිය

අනු අංකය	වයස් මට්ටම	පිරිමාණය
01	අවුරුදු 15 - අවුරුදු 20	14
02	අවුරුදු 21 - අවුරුදු 25	30
	එකතුව	44

මූලාශ්ර (ක්ෂේත්‍ර දත්ත ඇසුරින්, 2022).

වගුව 4

එසේම අධ්යයන නියැදියේ අධ්යාරපන පසුබිම මෙසේ දැක්විය හැකිය.

අනුඅංකය	අධ්යාකෘතිය	ජරයමාණය
01	සාමාන්‍ය පෙළ දක්වා	27
02	සාමාන්‍ය පෙළ සමත්	08
03	සාමාන්‍ය පෙළ අසමත්	06
04	උසස් පෙළ සමත්	02
05	උසස් පෙළ අසමත්	01
06	උසස් අධ්යායපනය	00
	එකතුව	44

මූලාශ්‍රය: කේන්ද්‍ර දත්ත 2022

අධ්යවයනය සඳහා අධ්යයන නියැදිය තෝරා ගන්නා ලද්දේ අරමුණු සහගත නියැදි ක්රමය (Purposive Sampling Method) ඔස්සේ අධ්යයනයෙන් දී මත්ද්රව්‍ය චැම් ඇබ්බැහිතාවක් සහිත කණ්ඩායම වන තරුණ පිරිස් මෙම නියැදි ක්රමය ඔස්සේ අධ්යයන නියැදිය වශයෙන් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම අධ්යයනයෙන් දී වාස්තවිකවාදී ඥාන සම්පාදන කාර්යයට භාවිත කරනු ලබන පශ්චාත් වාස්තවිකවාදී පර්යේෂණ ක්රමවේදය භාවිත කරන ලදී. මෙම අධ්යයනයෙන් දී ගුණාත්මක දත්ත රැස් කළ අතර ඒ ඔස්සේ සේවාලාභීන්ගේ ජීවිත පිළිබඳ වඩාත් විස්තරාත්මක දත්ත රැස්කර ගැනීමට අවකාශය හිමිවිය.

සොයා ගැනීම හා සාකච්ඡාව

තරුණ මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිත නිසා ඇති වන බලපෑම මත්ද්රව්‍ය සඳහා ප්‍රතිඵලයක් ඇබ්බැහි වූ විට එය පුද්ගල ජීවිතයේ විවිධ පැතිකඩයන්ට බලපෑම් කරයි. එසේම පුද්ගලයින් මත්ද්රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහිවීම බලපානු ලබන්නේ හුදෙක් එය භාවිත කරනු ලබන පුද්ගලයාට පමණක් නොවේ. එය පුද්ගලයා හා බැඳුණු විවිධ පාර්ශ්වයන්ට බලපෑම් ඇති කරනු ලබයි. මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව නිසා තරුණයින්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම පැතිකඩ කිහිපයක් ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ.

කායික ගැටලු

මත්ද්රව්‍ය සඳහා යොමුවීම මූලික වශයෙන් බලපෑම් කරනු ලබන්නේ පුද්ගලයාගේ කායික පැතිකඩටයි. අධ්යයන නියැදිය තුළ විවිධාකාර මත්ද්රව්‍ය භාවිත කරන ලද පුද්ගලයින් හඳුනා ගත හැකි වූ අතර, ඒ පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

වගුව 5

නියැදියට අයත් සේවාලාභීන් භාවිත කරන ලද මත්ද්‍රව්‍යවලට ස්වභාවය

අනු අංකය	මත්ද්‍රව්‍යවය ස්වභාවය	සේවාලාභීන් සංඛ්‍යාව
1.	මෙතැම්පිටමීන් (අයිස්)	24
2.	ගංජා	06
3.	හෙරොයින්	11
4.	LSD (Lysergic Acid Diethylamide)	03
	එකතුව	44

මූලාශ්‍රය: කේන්ද්‍රීය දත්ත, 2022

2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සලකා බැලීමේදී 2022 වර්ෂය වනවිට සාම්පේදායික මත්ද්‍රව්‍යවලට වඩා අයිස් වැනි නව ප්‍රචණ්ඩයන්ගේ වැඩි වියාප්තියක් දැකගත හැකිය. නමුත් ගංජා හා හෙරොයින් වැනි මත්ද්‍රව්‍යවල භාවිත කරන පිරිසක් තවදුරටත් සිටින බව අධ්‍යයනය නියැදිය තුළ ද දැකගත හැකිවිය. මත්ද්‍රව්‍යවල ඇබ්බැහිතාව සහිත සේවාලාභීන් විසින් භාවිත කරන ලද මත්ද්‍රව්‍යවලට ස්වභාවය මත ඔවුන් වෙතින් පෙන්වනු ලබන ලද කායික බලපෑම් ස්වභාවයෙහි ද සුවිශේෂීතා අවබෝධ කරගත හැකිවිය. අයිස් භාවිත කළ පිරිස් තුළ අලසබව, නිදිමගනිය, පෙනහළු ආශ්‍රිත ආබාධ සහ ඇදුම් ආදී කායික වියාමී තත්ත්වයන් දැකගත හැකිවිය. එසේම ගංජා භාවිත කළ පුද්ගලයින් තුළ කල් පවතින කැස්ස, ස්වසන ආබාධ හා නිදිමග ගතිය ආදිය දැකගත හැකිවිය. හෙරොයින් භාවිත කරන්නන් පෙනහළු ආබාධ, ආමාශයික පරිදාහය අලසකම යන ලක්ෂණ පෙන්වනු ලැබීය. LSD භාවිත කළ පිරිස් වෙතින් වියලි කැස්ස සහ ශරීරයේ කිරිංගාශීලීත්වය නොමැතිවීම යන ලක්ෂණ ඉස්මතු විය.

“බලන්නකෝ මිස් මාගේ ඇගේ හැටි මම ඉස්සර ලස්සන කොල්ලෙක් දැන් ඇට කටු ටික විතරයි මට හරි වෙහෙසයි දවසම නිදා ගන්න හිතෙනවා කුලියක් වත් කර ගන්න බැහැ ඇදුම හොදටම මේ ජරාව බීමේ ජරවත්වල තමයි ඊශ්‍රේල් කේන්ද්‍රගත සම්මුඛ සාකච්ඡා(2022)

“කොහේ මොනදේ වුනත් අපි නමයි ඒ හැමදේටම පළි. දැන්නම් අපිට අපිවම එපාවෙලා තියෙන්නේ. අපි කොච්චර හොද විදියට ජීවත්වෙන්න උත්සාහ කළත් වැඩක් නෑ. අපි ජීවිතේ වරද්දගන්න අය ”(කේන්ද්‍රගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, 2022) මීට අමතරව කුමන මත්ද්‍රව්‍ය භාවිත කළත් පහත සඳහන් කායික වෙනස්කම් පොදුවේ ඔවුන් වෙතින් පෙන්වනු ලැබීය.

- ශරීරය කෘෂ්ටිම
- ශරීරයේ බාහිර පෙනුම වෙනස්වීම
- ආමාශයික පරිදාහය
- කෑම අරුවිය
- සංවේදන ඉන්ද්‍රියන්ගේ කාර්යක්ෂමතාවයේ දුර්වලතාව

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මන්දර විය භාවිතය සමස්ත කායික ක්රී යාකාරීත්වයටම බලපෑම් කරන බවය.

මානසික ගැටලු

මන්දර වියල භාවිතයේ කායික බලපෑම මෙන්ම මානසික බලපෑම ද සලකා බැලිය යුත්තේ එමගින් පුද්ගලයාගේ මානසික පැතිකඩට ද සුවිශේෂී බලපෑමක් එල්ල කරන නිසාවෙනි. මන්දරතවයන භාවිතය නිසා පුද්ගලයින් වෙතින් පෙන්නුම් කරන ලද මානසික වියාකකුලතාවන් පහත පරිදිවේ.

- මදිරාබාධය
- හිරාන්ති හා මායාවන්
- සියදිවිනසා ගැනීමේ සිතුවිලි
- අමතක වීම්
- වියාකකුල මානසිකත්වය
එසේම මෙවැනි මන්දරතවයන පුද්ගල පෞරුෂයට ඇතිකරන බලපෑම ද අති විශාලය. මෙම නියැදියේ සියලුම පුද්ගලයින්ගේ පෞරුෂ ගැටලු පැවති අතර ඒවා මෙසේ සඳහන් කළහැකිය.
- ස්වායක්තභාවයේ අඩුලුහුඩුකම්
- දුර්වල සම්බන්ධතා - සම්බන්ධතා ආරම්භ කිරීමට ඇති ගැටලු මෙන්ම සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාමේ ගැටලු මෙන්ම සම්බන්ධතාවන්ගෙන් පලායාමේ ජර්වණතාව
- පරිසරයෙන් හා සමාජයෙන් ඉවත් වී සිටීමේ ලක්ෂණය
- වගකීම් විරහිත බව
- හුදෙකලා බව ජරිතයකිරීම
- හැකියාවන්ගේ පවතින උෞනතා
- ආත්ම පරාජිත චින්තන රටාව
- යොවුන්වියේ අර්බුද සමනය වී නොතිබීම
- මානසික අක්රමතාවලට ගොදුරුවීමේ ජරයවණතා

මෙවැනි ඇබ්බැහිතා සහිත පුද්ගලයින් තුළ ජරමධාන වශයෙන් ස්වායක්තතාවයේ අඩුලුහුඩුකම් අවබෝධ කර ගත හැකිවිය. එනම් තරුණ අවධියට පත්වන පුද්ගලයෙකු සෞඛ්යව සම්පන්න ජීවන රටාවක් ගත කලා නම් මූලික වශයෙන් පුද්ගලයාගේ ස්වාධීනත්වය ගොඩනැගිය යුතුය. නමුත් මෙවැනි පුද්ගලයින් තුළ ස්වායක්තතාවයේ පහත සඳහන් ගැටලුකාරී තත්ත්වයන්හඳුනා ගත හැකිවිය.

- ස්වසංකල්පයේ පවතින දුර්වලතා
- තමාට තමාව පාලනය කර ගැනීමේ ගැටලු
- චින්තන ශක්තියේ පවතින උෞනතා
- දුර්වල ආත්ම ශක්තිය
- පුද්ගල ජරමභලතාවයේ අඩුපාඩු පැවතීම
- හුදෙකලා බව ජරිතයකිරීමේ ස්වභාවය

මෙම නියැදිය තුළින් පැහැදිලිව දැකගත හැකිවිය. එහිදී පුද්ගලයා ජීවත්වන පරිසරයෙන්, සමාජයෙන් මෙන්ම පුද්ගල සම්බන්ධතා ජාලයෙන් හුදෙකලා වී සිටීම දැක්විය හැකිය. මෙවැනි

පුද්ගලයින් බොහෝ අවස්ථාවලදී මත්ද්රාව්යයක නිසා ඇතිවන ජීවිතවිපාක සමඟ ජීවත් වන නිසා මොවුන් බොහෝ වෙලාවට වගකීම් භාරදීමට අපහසු පුද්ගලයින් බව පැහැදිලි විය. වගකීම් භාරදුන්නද ඒවා ඉටුකිරීමෙහි මනාජර්වරණයක් මොවුන් වෙතින් දැකගත නොහැකිවිය. තවද මෙවැනි තත්ත්වයන් පදනම් කරගනිමින් මොවුන් බොහෝවිට හුදෙකලා බව ජීවිතයකරන පුද්ගලයින් වශයෙන් හඳුනා ගත හැකිවිය. තවද මත්ද්රාව්ය භාවිතය හා බැඳුණු අත්දැකීම් හා සංජානනයන් පදනම් කර ගනිමින් ආත්මපරාජිත චින්තන රටාවක් පැවතිබව දැකගත හැකිවිය. ඒ තුළ පහත ආකාරයේ ආත්ම ජීවිකාශනයන් හඳුනා ගත හැකිවිය.

“කොච්චර හොඳ කෙනෙක් වෙන්න උත්සාහ කළත් අපිව සමාජය හංවඩු ගහන්නේ මග්නරක විදියට. ඒ නිසා මට මම ගැන තියෙන්නේ මහා දුකක්” (කේන්ද්ර ගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, 2022)

“කොහේ මොනදේ වුනත් අපි තමයි ඒ හැමදේටම පළි. දැන්නම් අපිට අපිවම එපාවෙලා තියෙන්නේ. අපි කොච්චර හොඳ විදියට ජීවත්වෙන්න උත්සාහ කළත් වැඩක් නෑ. අපි ජීවිතේ වරදදගත්ත අය” (කේන්ද්ර ගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, 2022)

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මෙවැනි පුද්ගලයින් තුළ ආත්ම පරාජිත චින්තන රටාව නිර්මාණය වීමෙහි ලා සමාජ ජර්දනවාර බලපා ඇති බවය. එනම් සාපේක්ෂව මත්ද්රව්යභාවිත කරන්නන් කෙරෙහි සමාජය දක්වන ජීවිතවාරය මත ඔවුන් තමාට අර්ථකථනය කරන බවය. යොවුන් වියේ අර්බුද සමනය වී නොතිබීම ද මෙම තරුණයින් වෙතින් දැකගත හැකි වූ ජරාධානමානසික ලක්ෂණයකි. තරුණ අවධිය යනු ජීවිතයේ බොහෝ දේ ළඟාකර ගැනීමට අපේක්ෂිත කාලවකවානුවකි. එහිදී පුද්ගල කුසලතා ආකල්ප මෙන්ම සිතූම් පැතුම් සමාජයට ගැලපෙන ආකාරයට සකස් කර ගැනීමටත් එහිදී මතුවන අභියෝග ජය ගැනීමටත් වෙහෙසෙන අවධියකි. නමුත් මත්ද්රව්යභාවිතයේ සඳහා ඇබ්බැහිවීම තුළ මෙම පුද්ගලයින්ගේ තරුණ අවධිය තෘප්ත කර අයුරින් ගෙවීමට නොහැකි වී ඇති බව පැහැදිලිවිය. එහිදී සමස්ත ජීවිතයම මත්ද්රව්යභාවිතයෙන් කැප කිරීම තුළ ඔවුන්ට ජීවිතයේ අභිමි වූ අපේක්ෂාවන් මත්ද්රව්යභාවිතයෙන් මිදුන ද නැවත ළඟාකර ගත නොහැකිවීම ඔවුන් මුහුණපාන සුවිශේෂී ගැටලුවකි. එසේම මේ කාලවකවානුව තුළ පුද්ගලයින් තමා අවට පිරිස් අනුකරණය කරමින් ස්වකීයත්වය ධනාත්මක ලෙස සකස් කර ගත්ත ද මොවුන් බොහෝවිට අනුකරණය කර ඇත්තේ තවත් මත්ද්රව්යභාවිතයට හෝ ඇබ්බැහි වී ජීවිතයේ සාණාත්මක ජර්වනවිපාකවිඳින පුද්ගලයින් පිරිසක් ය. ඒ තුළ මෙවැනි පුද්ගලයින් විසින් තරුණ අවධියේ දී තෘප්ත කර ගත යුතු තත්ත්වයන් ඉටුකර ගත නොහැකිවීමේ පසුතැවීමක් ඔවුන් වෙතින් දැකගත හැකි විය.

“ඇත්තටම ඒ කාලේ අපිට මග පෙන්වන්න කෙනෙක් හිටියේ නෑ. අඩුම තරමේ මුලින්ම මේක ගත්ත දවසේ අම්මා මට ගැහුවනම් අද මට මේක වෙන්නේ නැහැ. මම ඒ කාලේ සම්පූර්ණ විශ්වාස කලේ යාලුවෝ විතරයි. දැන් අපේ වයසේ අනික් අය ඉන්න විදිය දැක්කහම අපි ගැනම ඇති වෙන්නේ ලොකු දුකක්” (කේන්ද්රගත සම්මුඛ සාකච්ඡා , 2022).

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ඔවුන් වර්තමානය වනවිට මුහුණ පා තිබෙන තත්ත්වයන්, මෙම ඇබ්බැහිතාව නිසා මොවුන් මුහුණ පෑ තත්ත්වය පිළිබඳවත් ඔවුන් පසුතැවීමට ලක්වන බවය. මීට

අමතරව මන්දිරදවිය භාවිතය නිසා ඔවුන් මුහුණ සිටින මානසික අක්රමතාවන්හි සායනික ලක්ෂණ මෙසේ දැක්විය හැකිය.

- ආතතිය
- කාංසාව
- විශාදය
- හිරාදන්ති හා මායාව
- ආවේගශීලිත්වය

මීට අමතරව මන්දිරවිය භාවිතය නිසා ඇතිවිය හැකි වෙනත් මානසික අක්රමතා කිහිපයකි.

- මානසික සරණතාවය - මන්දිරවිය නිසා සතුට ලැබේ යැයි සමහරු ඉගෙන ගෙන ඇත.

එවැනි සතුටුවන සෑම අවස්ථාවකම මොවුන්ට මන්දිරවිය අවශ්‍ය. මන්දිරවිය නැත්නම් ඔවුන්ට සතුට විය නොහැක. මෙය මානසික සරණතාවයයි. මන්දිරවිය මද්දුසාර වල ඇත්ත අපහසු අත්දැකීම් යටපත් කර උගන්වන ලද හැසිරීම් පෙන්නවිත් ජීවත්වන්නට සිදුවීම මානසික ගැටලුවකි. මෙය ද ඉතා ජර්ජරක වැඩිවශයෙන් හඳුනා නොගන්නා හානියකි (ජර නැහැරු, 33).

සමාජීය ගැටලු

මන්දිර වියල භාවිත කරන්නන්හට ඇති සමාජ බලපෑම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී එය පුද්ගලයා ජීවත්වන සමාජ වට පිටාවෙහි ස්වභාවය මත තීරණය වන බව පැහැදිලි වේ. මෙහිදී වැඩි වශයෙන් මධ්‍යම පාන්තික සමාජ පසුබිමකින් එන පුද්ගලයින් නියැදිය තුළ හඳුනා ගත හැකි අතරම, එක් අයෙක් පමණක් ඉහළ සමාජ පන්තියට අයත් බව හඳුනා ගත හැකි විය. කෙසේ වෙතත් මන්දිරවිය මිලදී ගැනීම සඳහා දෛනිකව විශාල මුදලක් වැය කිරීමට සිදුවීම ඔවුන් තුළ පැවති ආර්ථික ශක්තිය හිත කිරීමට හේතු වී ඇති බව පැහැදිලි විය. ඒ තුළ ඔවුන් බොහෝ ආර්ථික දුෂ්කරතා වලට මුහුණ පා ඇති බව පැහැදිලි විය. තවද මේ තත්ත්වය ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයින්ට ද සෘජුව ආර්ථිකමය ලෙස බලපා ඇති බව ද පැහැදිලි විය. එනම් ආර්ථික තත්ත්වය අයත්වන පුද්ගලයා හා සම්බන්ධවන බාහිර පද්ධතියට ද මන්දිරවියල මගින් බලපෑමක් ලෙස වන බව පැහැදිලි වේ. මන්දිරවිය ඇබ්බැහිතාවයේ සිටින කාල සීමාව තුළ ඔවුන් කොරතම් ආර්ථික දුෂ්කරතා වලට මුහුණ පෑවත් ඒ පිළිබඳ නොසලකා දිගින් දිගටම මන්දිරවියම භාවිතය සඳහා යොමුවීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. ඒ තුළ ඔවුන් සියලුදෙනාම මන්දිරවියල ඇබ්බැහිතාවය යොමුවන කාලසීමාවට වඩා පසුකාලීනව බොහෝ ආර්ථික දුෂ්කරතාවලට මුහුණ පා සිටි බව පැහැදිලි වේ. මන්දිරවියක සඳහා ඇබ්බැහිවීමත් සමඟ මොවුන් වෙතින් පෙන්නුම් කරන ලද සමාජ විරෝධී ක්රීඩා සාකච්ඡා කළ යුතුය. අධ්‍යයනය නියැදිය ආශ්රනයෙන් පෙන්නුම් කරන ලද සමාජ විරෝධී ක්රීඩා මෙසේ දැක්විය හැකිය.

- ජරවචණ්ඩත්වය
- කාන්තා හිංසනය
- සොරකම්
- ළමා හිංසනය
- සාපරාධී ක්රීඩා

මීට අමතරව අධ්‍යයනය නියැදියේ විවෘත පුද්ගලයින් සියලුදෙනාම (2 ක්) මත්ද්රව්‍ය භාවිත කරන කාල සීමාව තුළ අතෘප්ත කර විවෘත ජීවිත භාවිත කළ බව පැහැදිලි විය. නමුත් මොවුන් අතුරින් කිහිපදෙනෙකුගේ පවුලේ සාමාජිකයින් (බිරිඳ, දෙමාපියන් හෝ සහෝදර සහෝදරියන්) මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාවෙන් මිදී පුනරුත්ථාපනය සඳහා යොමුකර ඇති බව පැහැදිලිවේ.

“මගේ නෝනා තමයි මාව මෙනතට යොමු කලේ. මේවා පාවිච්චි කරන කාලේ මම ගොඩක් නෝනාට දුක් දුන්නා. එයා හරියට විදෙව්වා මම නිසා. ඒත් එයාගේ උත්සාහය නිසා තමයි මම මේ තැනින් ගොඩ ආවේ” (කේන්ද්රා ගත සම්මුඛ සාකච්ඡා 2022)

නමුත් ඇතැම් පුද්ගලයින්ගේ විවෘත ජීවිතය බි ‘ද වැටීමට මත්ද්රව්‍ය භාවිතය හේතු වී ඇත. එසේම පවුල් පද්ධතියට පුද්ගලයාගෙන් ඉටු විය යුතු කාර්යයභාරය මග හරියාමට ද මත්ද්රව්‍ය භාවිතය හේතු වී ඇත. මේ තත්ත්වය පද්ධති නියාගයෙහි එන මධ්‍යය පද්ධතිය ඇසුරින් පැහැදිලි කළ හැකිය. එනම් මෙමගින් පුද්ගලයාගේ අත්යෝජන සම්බන්ධතා වලට බලපෑම් කරයි.

උදා - අඹුසැමි සබඳතා දුර්වල වීම.
දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන ආධිපත්‍ය වීම.

තවද මෙවැනි මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව සහිත පුද්ගලයින් කිසියම් සමාජයක සමාජ ගත වීම , එම සමාජයෙහි පවත්නා සමාජ පර්යාය භානි වීමට හේතුවන බව පැහැදිලි වේ. තවද එම සමාජයේ සමාජ අපගාමී වර්ග හා අපරාධ වර්ධනය වීමට මෙකී තත්ත්වය හේතු වේ. දරුවන් මෙන්ම තරුණ ජරජාව මත්ද්රව්‍ය සඳහා යොමුකර ගැනීමට ද මෙවැනි පුද්ගලයින්ගේ හේතු වේ. එසේම මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව සහිත පුද්ගලයින් ඔවුන් ජීවත්වන සමාජයේ මත්ද්රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් භූමිකා මොඩලයන් බවට පත්ව ඇති බවද අධ්‍යයන දත්ත ඇසුරින් තහවුරු විය.

සමාලෝචනය හා නිගමන

අධ්‍යයනය දත්ත ඇසුරින් ලබා ගත් දැනුම සාරාංශගතකරණය සිදුකරන අතරම, එමගින් නිගමන හා යෝජනා කිහිපයක් ඉදිරිපත් කෙරේ.

ශ්රී ලාංකේය සන්දර්භය තුළ මෙන්ම අනෙකුත් රටවල ද මතුව ඇති සමාජ ජර ශීත අතුරින් මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව ජරේඛා සමාජ ජර අශීතයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. සමකාලීන සමාජය තුළ මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාවට ලක්වන පාර්ශ්ව අතුරින් තරුණ ජරජාව මත්ද්රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහිවීමේ වැඩි ජරබවණතාවක් දැකගත හැකිය. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය තරුණ මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව පිළිබඳ කේන්ද්රගත විය. රටක අනාගත සංවර්ධනයෙහි මූලික ගාමක බලවේගය ලෙස තරුණ ජරජාව හැඳින්විය හැකිය. එවැනි පසුබිමක තරුණයින් මත්ද්රව්‍ය වැනි අහිතකර ජරවතිවිපාක වල ගොදුරක් බවට පත්වීම බේදනීය තත්ත්වයකි. එබැවින් මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව සඳහා ලක්වන තරුණ ජරජාව ඉන් වළක්වා ගැනීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවට පත්ව ඇත.

අධ්‍යයනය ඔස්සේ මූලික වශයෙන් පුද්ගල මත්ද්රව්‍ය ඇබ්බැහිතාව නිසා පුද්ගලයාගේ ජීවිතයේ සියලු පැතිකඩ සඳහා බලපෑම් එල්ල වන බව නිර්ණය විය. ඒ අනුව ජරඇධාන වශයෙන් පුද්ගලයින්ගේ කායික, මානසික හා සමාජීය පැතිකඩයන්ට බලපෑම් එල්ල වන බව පෙනේ. ජරේඛාන

වශයෙන් පුද්ගල ශරීරයේ පවතින සමබරතාව, සාමාන්‍ය පැවැත්ම හා සම්බන්ධීකරණයට මන්ද්‍රකවිය මගින් හානි කරයි. ඒ ඔස්සේ මන්ද්‍රවිය බ ඇබ්බැහිතාවෙහි කායික ජරානිවිපාක පෙන්නුම් ලබයි. පුද්ගලයින්ගේ මානසික පැතිකඩ දෙස අවධානය යොමු කිරීමේදී මන්ද්‍රඵවය මගින් මානසික සංවර්ධනය අඩාල කරන අතරම, මානසික සුවතාව අහිමි කරයි. පුද්ගලයාගේ සමස්ත ජීවිතයාදායක පැවැත්මට කායික මෙන්ම මානසික සමබරතාව අතර සම්බන්ධීකරණය අත්‍යවශ්‍ය වන අතරම, මන්ද්‍රවියක මගින් එය බිඳදමනු ලබයි. කායික විද්‍යාත්මක බලපෑම පුද්ගල මානසික යහපැවැත්මටත්, මානසික බලපෑම කායික යහපැවැත්මටත් හානිකර ලෙස බලපාන බව මේ ඔස්සේ තහවුරු වේ. පුද්ගලයා යනු හුදෙකලා වූ ජීවියෙකු නොවන අතර, පුද්ගලයා යනු සමාජීය සත්වයෙකි. ඒ අනුව පුද්ගලයා සමස්ත සමාජයටත් සමාජ ක්‍රියාකාරීත්වය පුද්ගල ජීවිතයටත් අත්‍යවශ්‍ය වශයෙන් බලපෑමකරනු ලබයි. ඒ බව මන්ද්‍රවිය භාවිතයෙහි ඇති සමාජ බලපෑම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී තවදුරටත් තහවුරු විය. විශේෂයෙන් පුද්ගලයාගේ පවුල් පද්ධතියට මෙන්ම එහි ක්‍රියාකාරීත්වයට තවදුරටත් අනෙකුත් සාමාජිකයින්ටත් මන්ද්‍රඵවයද ඇබ්බැහිතය නිසා සාමාන්‍ය මනස බලපෑම එල්ල වන අතරම, සමස්ත සමාජයේ සුගම පැවැත්මට මෙමගින් හානිවේ. ඒ අනුව නූතන සමාජය තුළ මතුව ඇති ජරාවධාන සමාජ ජරමයන් ලෙස (major social problem) මන්ද්‍රඵවයම ඇබ්බැහිතාව නිර්වචනය කළ යුතුය.

අධ්‍යයන දත්ත ඇසුරින් යෝජනා කරනු ලබනුයේ, තරුණ මන්ද්‍රඵව ඇබ්බැහිතය වැළැක්වීම සඳහා මන්ද්‍රඵව ඇබ්බැහිතාවයෙහි ජරානිවිපාක පිළිබඳ සමාජ දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීම හරහා ජරාවධාන වශයෙන්ම මන්ද්‍රඵවය ඇබ්බැහිතාව සඳහා පුද්ගලයෙකු යොමුවීමට පෙර එම තත්වය වළක්වා ගැනීම වඩාත් ජරානිවිපාක බවය. ඒ තුළ ජරාවධාන වශයෙන් ම සමාජ මට්ටම මේ මන්ද්‍රඵවය ඇබ්බැහිතාව නිසා ඇතිවන සාමාන්‍ය මනස බලපෑම පිළිබඳ සමාජ දැනුවත්භාවය වර්ධනය කළ යුතුය. එහිලා ජරා වාක්‍යයෙන්, මන්ද්‍රඵවය ඇබ්බැහිතාවෙහි ඇති කායික මානසික හා සමාජීය බලපෑම පිළිබඳ සංවේදීභාවය පුද්ගල හා ජරානිවිපාක මට්ටමෙන් ඇති කිරීම මන්ද්‍රඵවය භාවිතය සඳහා ඇති වගකීම සමාජය වෙත පැවරීම. එහිදී එක් පුද්ගලයෙකුට මෙම ගැටලුව කේන්ද්‍ර. ගත නොකර මුලු මහත් සමාජයම ඒ සඳහා ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. මන්ද්‍රඵවය සඳහා ඇබ්බැහිවුවන් සමාජ අවමානයට හා ලේබල්කරණයට ලක් නොකිරීම. සමාජ සංස්ථාවන්හි කාර්යභාරයන් මන්ද්‍රඵවය ඇබ්බැහිතාව වැළැක්වීම සඳහා යොදා ගැනීම පාසල් අධ්‍යාපනය සඳහා මන්ද්‍රකවිය පිළිබඳ දැනුවත් භාවය විධිමත් ආකාරයෙන් ඇතුළත් කිරීම. පූර්ණ පෞරුෂයක් හා ස්වයං ශික්ෂණයක් සහිත පුරවැසියන් සමාජයට බිහිකිරීමේ වගකීම සමාජය වෙත පැවරීම. ඒ සඳහා උපදේශකවරුන් හා සමාජ වැඩකරුවන් වැනි වෘත්තිකයින්ගේ මැදිහත්කරණය ලබාදීම. මන්ද්‍රඵවය පවතින ධනාත්මකම වාදයන් බිඳ හෙලමින් එහි ඇති සැබෑ ජරානිවිපාක පිළිබඳ සමාජ මතවාදය ගොඩනැගීම.

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මන්ද්‍රඵවය ඇබ්බැහිතාව මුලින් උපුටා දැමීම සඳහා පුනරුත්ථාපන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කිරීම වේදයක් වුවත් එම ක්‍රියාවලියම පමණක් මේ සඳහා ජරානිවිපාක නොවන බවය. මේ සඳහා සමාජයේ විශ්වාසනීය හා බුද්ධිමය වෙනසක් ඇති කළ යුතුය. මන්ද්‍රඵවය ජාලාරම වැළැක්විය යුතු අතරම, පුද්ගලයින් මන්ද්‍රඵවය භාවිතයෙන් වැළැක්විය හැකි ක්‍රියාවේදී භාවිත කළ යුතුය. මන්ද්‍රඵවය සමාජය තුළ පැවතුනත් ඒවා භාවිත නොකිරීමට තරම් ජරානිවිපාකයක් ශක්‍යවනවන් පුද්ගලයින් තුළ නිර්මාණය කළ යුතුය. ඒ සඳහා සමාජ වැඩකරුවන් පුනරුත්ථාපන ක්‍රියාවලියෙන් ඔබ්බට ගිය පුද්ගල මට්ටමේ, පවුල් මට්ටමේ මෙන් ම ජරානිවිපාක මට්ටමේ කාර්යභාරයක් ඉටු කළ හැකි බව ද මෙහිලා දැක්විය හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

කරුණානායක, දිනේෂ්. (2012). මත්ද්රව්ය රසදහා ඇබ්බැහි වීම සහ පුනරුත්ථාපනයකිරිදිවැල: කල්මිත ජර කාශකයෝ.

ගමාරච්චි, ලීලානන්ද. (2004). මද්‍යවිත අත්හරින්නේ මෙහෙමයි . මුල්ලේරියාව: විජේසූරිය ග්රින්ථ කේන්ද්රිය.

පඩුවාවල, සරත්. (2014). මද්යමසාර භාවිතයෙන් මීදෙන හැඹිම්පහ: මිත්සර පොත් ජරිකාශක.

ජරවනාන්තරුම්. (2017). දුම්වැටි, මද්යසාද ගංජා හෙරොයින් පිළිබද අපට කළ හැකිදේ . කොළඹ: ජාතික මත්ද්රව්ය, නිවාරන මෙහෙයුම් ඒකකයේ ධූර්වකාශන අමාත්යාංශය.

බණ්ඩාර, ටී. එච්. එම්. එස්. සී. (2004). සමාජය, පෞරුෂය හා මත්ද්රව්ය ර භාවිතයේ ගොඩ: කොලිටි ජරිතරන්ථර්ස්.

බාලසූරිය, ඒ. එස්. (2012). මද්යවපානයුම් පානය හා මත්ද්රව්ය, සෞඛ්යදට බලපාන ආකාරය වරකාපොළ: හෙළදිව ජර(කාශකයෝ).

වීරකෝන්, උපාලි. (2003). මත්ද්ර ව්යව හඳුනා ගැනීමේ නීතිරණය සහ නිෂ්පාදන රටා. වරකාපොළ: ආර්ය ජරිකාශකයෝ.

නානායක්කාර, ශාක්ය . ෨004). හෙරොයින් භාවිතයෙන් නිදහස්වීම. කොළඹ: ෆෝරුට් පබ්ලිෂර්ස්.

De Silva, P., & Fonseka, P. (2008). Drug addicts and their behaviour related to drug addiction among the institutionalized addicts in the Galle district. *Galle Medical Journal*.

Espejo, R. (2002). *Drug abuse*. San Diego: Bonnie Szumski.

Fekjaer, H. O. (1993). *Alcohol and illicit drugs*. IOGT Alcohol and Drug Information Center (ADIC), Sri Lanka.

Mahir, I. L. M. (2020). Social aspects of drug addiction in Sri Lanka. *Journal of Politics and Law*, 13(2). Canadian Centre of Science and Education.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2017). *World drug report 2017*.